

mandag 23 aug 1953

109772

Biskop Berggrav og McCarran

Av høyesterettsadvokat E. Steen-Olsen

Her
len
isk
ope
ift
ter
øe-
an-
nd,
en,
isa,
nd,
sk-
us-
ens
ms
ler-
ter,
ne-
ter-
e i
nes
og
tes,
pl-
sk-
an,
ant,
nja
ner-
øk-
dal
sje-
yer-

Det er min oppriktige mening at det både er sensasjonelt og lite egnet til å skape et godt forhold at en offentlig skikkelse i så fremskutt stilling som biskop Berggrav går til pressen og får spredt ut over hele landet at han stiller personlig ultimatum til De forente stater. Jeg var oppmerksom på at biskop Berggrav er en av presidentene i Kirkenes Verdensråd. Jeg visste altså at han kunne gjøre sitt syn gjeldende i presidentskapet og gjennom dette få det forelagt de amerikanske myndigheter. Han kunne også gi sin tilslutning til de amerikanske kirkesamfunn og kirkeledere som bestreber seg for å bringe møtetillatelsen i orden — hvis disse kirkesamfunn og deres ledere fant at biskop Berggrav ikke bare som en av presidentene i Verdensrådet men som en fremskutt kirkeskikkelse i Norge, ville gjøre særlig inntrykk på de amerikanske myndigheter. Men i begge disse tilfellene anser jeg det for stridende både mot kristen etikk og alminnelig praksis for møter — og for henvendelse til et folks Nasjonalfor-samling — å true ved å stille forhåndsuplimatum. Jeg tror også at det er utenkelig at herr biskop Berggrav ville ha stillet forhåndsuplimatum til det engelske parlament. Storbritannia har i en hel rekke tilfeller nektet innreisettillatelse til møter, og der er hverken i den britiske eller amerikanske lovgivning gjort særlige unntagelser for geistlige. De kan også være farlige kommunister som

Hewlett Johnson, Dean of Canterbury.

Jeg finner biskop Berggravs henvendelse så sensasjonell at hvis jeg hadde sittet som medlem av den amerikanske Kongress (og loven ga adgang til det), ville jeg ha stemt mot innreisettillatelse for biskop Berggrav med den begrunnelse at han ved sin fremgangsmåte ikke bare har vist forakt for Kongressen, men søkt å øve press på den ved å skape offentlig opinion mot Amerika og det amerikanske folks lovlige statsmyndigheter.

Så vidt jeg vet har ikke biskop Berggrav stillet ultimatum til kommunistdiktaturene, for langt frie valg, fri partidannelse, ytringsfrihet og pressefrihet. Som president i Kirkenes Verdensråd, eller som kristen personlighet søkt å reise offentlig opinion mot den måte kirkesamfunn og kirkeledere har vært behandlet på av kommuniststatene. Og da er det etter mitt syn sensasjonelt at han på dette tidspunkt handler så unødvendig aggressivt overfor USA. Han hadde jo, som tidligere nevnt, anledning til å gå direkte eller gjennom de norske statsmyndigheter. En fremskutt personlighet har et stort ansvar.

Titelen på Dagens leder beviser dessverre at saken ikke er så uskyldig. Flere aviser så i biskop Berggravs offentlige erklæring en «nesestyver» til senator McCarthy. Han hadde ingenting med forberedelsen av loven å gjøre. Loven ble vedtatt i president Trumans tid med mer enn to tredjedels flertall, fordi den fantes påkrevet som beskyttelse mot kommunistisk infiltrasjon. Det overveldende flertall av det amerikanske folk står bak loven og har god grunn til å gjøre det. Den kommunist-inspirerte propaganda mot McCarthy har ingen forbindelse med sannheten men har som endelig formål å få grønt lys for kommunistisk infiltrasjon. Vi som andre folk vil en dag våkne i panikk til forståelse av at Europas kommunistiske og antiamerikanske holdning har vært en katastrofal feil. Eller kan vi virkelig mene at kirkelige eller verdslige samfunn går noe godt imøte hvis Amerika tvinges i kne til fordel for kommunismen? Vi skulle tenke på de hundrer av millioner som allerede er fanger i kommunistdiktaturer.

Til slutt skal jeg bemerke at hvis det er riktig at de amerikanske kirkesamfunn regner med fri innreisettillatelse, må president Berggrav ha kjennskap til det, og da blir hans erklæring til norsk presse på dette tidspunkt helt uforståelig.

E. Steen-Olsen.

nge
udt.
Års
ene
dag
bi-
akf.
blir
ers-
fir-
i l-
tor-
olir
ni-
ter-
vå-
ek-
al-
n-
r-
hå
f-
h-
d-
in
lg
n.
o-
til-
o-
i
ert